

035. Negende Groot Nederlands Dictee van het Davidsfonds (auteur: Kristien Verstraete)

Finale voor de cadetten: Beestenboel

(Invuldictee. In de oorspronkelijke tekst moesten alleen gecursiveerde woorden worden geschreven.)

Daar heb je het weer, dat locomotiefje met piepjonge taalcoryfeeën dat vorig jaar zo enthousiast op de sporen gezet werd... Haastje-repje naar Brussel, want onze hoofdstad is vandaag weer het walhalla van de spellingspecialisten. Allen zijn ze afstammelingen van de homo ludens, de spelende maar vandaag voornamelijk spelende mens.

Jullie zijn er dus weer allemaal! Geluksvogels op het vertrouwde nest neergestreken. Doorgewinterde stadsmusjes afgezakt naar deze Brusselse duiventil. Spellers van diverse pluimage: vrolijke vinken en dartele hinden, rijzige sprinkhanen en kemphanen met of zonder hanenkam, bange wezeltjes, leesbeesten en boekenwurmen, frêle bakvisjes met wespentaille, leerling-tovenaars met het modieuze uilenbrilletje, muizige meisjes en teddyberen met grote aaibaarheidsfactor...Van heinde en verre zijn jullie weer naar onze hoofdstad afgezakt in de ijdele hoop er niet als grondelende eendjes kopje-onder te gaan. Ik neem aan dat jullie in de illustere wandelgangen al met elkaar kennisgemaakt hebben, elkaar bemoedigend hebben toegesproken.

W817, à propos, is dat eigengereide en goedgebekte trijntje uit Moerbeke-Waas, het miniemenprijsbeestje van vorig jaar dat in radio- en tv-interviews zo adequaat van zich af beet, ook weer van de partij? Welkom allemaal op deze gezellige familiereünie in de taaltempel van het Vlaams Parlement.

Je herinnert je ongetwijfeld nog wel hoe je hier niet zonder enige voorbereiding terechtgekomen bent. Was het niet een boude beslissing om je met ongebreideld optimisme zo massaal voor de voorselecties in te schrijven? Nota bene voor een proef vol vossenklemmen waarin je je steevast in nesten kunt werken en gegarandeerd kans loopt faliekant op je bek te gaan. Fantastisch toch hoe je ook naar die benijdenswaardige finale doorstootte! Zeg nu zelf, was het sowieso niet hard knokken om dat geambieerde eervolle plaatsje te bemachtigen? Als een volbloed en gedrield manegepaardje ben je er – wellicht enigszins gepusht door ambitieuze ouders en dito leerkrachten – in galop op afgekomen. Je kent het klappen van de zweep, althans dat vermoed je. Maar heb je je wel voldoende gerealiseerd dat je hier een arena betreedt vol dreigingen? Dat je je roekeloos in het hol van de leeuw waagt?

Voor je er erg in hebt, zit je hopeloos verstrikt in een of ander spinnenweb. Wie last heeft van stresssymptomen, angststoornissen of agressieve buien, kan veiligheidshalve maar beter stante pede en als een hazewind verdwijnen uit deze bijenkorf, waar het gonst van geruchten over een zwerm onvermurwbare juryleden, die allergisch zijn voor hanenpoten en onverbiddelijk eisen dat je je kaketoehoudt. Je bent dus gewaarschuwd. Sloddervossen, haal voor alle zekerheid maar alvast vlakgum en liniaaltje boven.

Nee hoor, we doen niet aan seksdiscriminatie, maar bij het checken van de geüpdatete deelnemerslijst stelde het comité toch verbouwereerd vast dat bij de cadetten het vrouwelijk geslacht weliswaar niet het leeuwendeel uitmaakt, maar toch de meerderheid, zij het dan nipt. Veel

cowboygedrag hoeven we dus niet te vrezen. Wel een uurtje extreme ontredde met alle gevolgen van dien. Je kunt ervan op aan: zo'n dictee is nu eenmaal een kruiwagen vol kikkers, erger zelfs, een onvervalste slangenkuil. Je kreeg van pure emotie en stress toch nog geen kikker in de keel? Toch niet zo'n onappetijtelijke breedsmoelkikker?

Hèhè, voel je de adrenaline al lekker pompen? Gieren de zenuwen je al door het lijf en lijkt het op dit eigenste moment wel alsof je oog in oog staat met een gevaarlijke grizzlybeer? Dan is het nu de hoogste tijd om alsnog de koe bij de hoorns te vatten. Maar laat je alsjeblieft niet koeioneren door die aartsmoeilijke Nederlandse spelling. Krijg het niet Spaans benauwd: we hebben heus geen przewalskipaard van stal gehaald. Oei, speur ik daar – niet helemaal ten onrechte – toch al niet een blik die extreme bezorgdheid verraad? Ook al is het dan zowel geruststellend als flatterend dat jullie stuk voor stuk toch beregoed in spelling zijn, soms laat je je niettemin toch nog intimideren door het toch niet geringe aantal voorspelde pythons onder het gras. Troost je evenwel met de gedachte dat een vlekkeloos parcours inderdaad een irreële gedachte, zeg maar een illusie is. Spellen is nu eenmaal een kwestie van erop of eronder, en daar helpt geen lievemoeieren aan. En zeker geen krokodillentraantjes.

Aas je op een blitzcarrière in de showbusiness, dan is een deelname aan deze met veel gekwetter en media-aandacht aangekondigde gerenommeerde nationale dicteewedstrijd – het paradepaardje van het Davidsfonds waarvoor kosten noch moeite gespaard werden – alvast een springplank naar succes. Showbizkonijnen moeten er ook zijn. Waren er destijds in Noachs ark van elk zelfs geen twee exemplaren voorradig? Nee, toen nog geen getatoeëerde varkens, wel een koppel schalkse bonobo's en natuurlijk ook een paar van die amusante chimpansees. Lieve deugd, natuurlijk bespaar ik je de encyclopedische beschrijving van al deze lieverdjes!

Tjonge, tjonge, in wat voor een heikele situatie ben ik in godsnaam verzeild geraakt, peil ik je gedachten. Maart roert zijn staart en buiten roekoeën de tortelduifjes. Maar zie je hier nu zitten, ocharm: afgepeigerd, koortsig en rillend van de zenuwen, kalkoens rood van inspanning, compleet geïsoleerd van de buitenwereld, gegijzeld door gestreste en drukdoenerige organisatoren die gewapend met walkietalkies door de gangen van dit beestige bastion struinen. Voor je er erg in hebt, wordt je veilige cocon een keurig afgebakend territorium in een gebouw waarin zelfs een kartuizer kat – nochtans de Rolls-Royce onder de zoogdieren – haar jongen niet terugvindt. Nog even geduld. Straks word je uit die hermetisch gesloten kooi bevrijd. Maar eerst moet je bewijzen dat je alle aangeleerde spellingregels en trucjes zonder weifelen en twijfelen keurig toepaste. Je zou voor minder kippenvel krijgen! Of in katzwijn vallen. Of je als een legertje pissebedden pijlsnel uit de voeten maken. Of in allerijl vluchten naar het land van de kangoeroes en de koala's. Maar natuurlijk zit je liever als een orang-oetan, zo'n imposante roodharige loebas, ongegeneerd en wat onwennig aan jezelf te plukken ...

Mag ik je nog een goeie raad geven? Keil zo meteen dat gehate en stukgelezen Groene Boekje niet gedisillustioneerd tegen de muur. Straks word je misschien nog geïnterviewd over betwiste woorden en je eventuele gestruik over die venijnige aaneenrijging van valstrikken.

En terwijl thuis je coole vrienden en vriendinnen, whizzkids van de apenstaartgeneratie en computerfreaks in spe, nu gepassioneerd surfen naar hun favoriete website, her en der wat informatie downloaden, tussendoor een cd'tje opleggen of zich vergapen aan een zoveelste realityshow of docusoapje, zou jij nu het liefst met je blitse mobieltje enkele sms'jes, als regelrechte

SOS-berichtjes, de wereld in sturen. Maar ook deze kans wordt je niet gegund. Om tureluurs, nee, om horendol van te worden! En zelfs het nachtegalenstemmetje van de voorleesster biedt weinig soelaas.

Tja, en pa en ma op de bonnefooi door Brussel... Die zitten nu ongetwijfeld wel ergens knusjes in een of andere tearoom op de Grote Markt te nippen van een cappuccino met een baard van opgeklopte melk. Of prefereerden ze een knapperig slaatje van paardenbloemblaadjes met een smeug geitenkaasje? Misschien gingen ze wel chinezen, want die oosters geïnspireerde eethuisjes zijn er in een stad met zoveel alloctonen bij de vleet. Of brachten ze een bezoekje aan oudtante Julia in haar weinig luxueuze appartementje in de verloederde buurt van de Leopold III-tunnel? Ooit was ze getrouwd met een excentrieke oud-strijder, maar sinds mensenheugenis heeft ze zich van die bizarre kerel gedistantieerd. En grote zus? Misschien heeft ze zich met permissie van pa en ma in de hoofdstad wel een hippe tattoo of piercing laten zetten? Om stikjaloers van te worden!

Vind je ook niet dat het de hoogste tijd wordt dat die mallemolen nu maar eens ophoudt? Kijk je ook al reikhalzend uit naar het einde van deze marteling, van dat schaatsen op ijs van één nacht? Oef! Een steelse blik op je trendy spaghettiwat, dat onooglijke hebbeding, leert je dat de tijd erop zit. Genoeg geploeterd in het moeilijkewoordenbad! Nog even geduld! Vanavond kun je je weer spinnend als een krolse kat voor het knetterende haardvuur vlijen. En luiwammes en knikkebollen dat het een lieve lust is. In je molton pyjamaatje natuurlijk!

Maar alsjeblijft, ga straks niet spinnijdig tekeer tegen de samenstelster van deze proef, die als een cavia maandenlang onverdroten woordjes hamsterde, bij tijd en wijle korzelig als een horzel rebellerend tegen ongerijmdheden, vooral wanneer ze er soms zelf kop noch staart aan kreeg. Het samenstellen van zo'n dictee vol viervoeters en gevederde vrienden is je reinste mollenwerk. Maar gelukkig weet ze zo'n kat-en-muisspelletje doorgaans wel te appreciëren.

Gewapend met rode ballpoint trekt straks een meute correctoren als hongerige hyena's op foutenjacht. En die meedogenloze pitbulljury zal met weinig poespas, net als bij een heuse vossenjacht, diegenen elimineren die het al te bont hebben gemaakt. Wee je gebeente! Maar is het op de keper beschouwd niet voor iedereen een hele heksentoer om al die muizenvallen en valkuilen te ontlopen? Enkele witte raven niet te na gesproken... Kraai niet te vlug victorie, maar ga ook niet terneergeslagen sikkeneuren. Gelukkig overvalt je over luttele seconden dat euforische gevoel deze uitputtingsslag goddank overleefd te hebben. Op je dooie eentje overlevingsstrategieën te hebben uitgedacht! Als dat geen topprestatie is! Voel je je nu niet apetrots? En belangrijker nog: vond je zo'n dictee maken niet keitof? Niet voor de poes – zeg ik dan – maar toch beestig leuk! Zelfs als je in deze nek-aan-nekrace de hoofdvogel niet afschoot.

Bijkomende proef (voor het scheiden van eventueel ex aequo gerangschikte deelnemers)

In de oorspronkelijke tekst waren 6 gecursiveerde woorden verkeerd gespeld.

1. Daniel Radcliffe, de sympathieke tovenaarsleerling die nog geen sterallures vertoont, is aardig op weg om wellicht de bekendste kindacteur van deze eeuw te worden. Voor niet-ingewijden blijft het evenwel een mysterie of hij er ook voortreffelijk in slaagt om langoortjes zonder myxomatose uit zijn hoed te toveren.

2. Voel je niet gechoqueerd en reageer alleszins niet knorrig bij de vaststelling dat venijnige klappeien uit je onmiddellijke entourage de draak durven te steken met jullie bizarre interesse. Kweek liever een olifantenrug aan en hou je gedeisd.
3. Omdat het zo mistte, gelastte de coach de voetbaltraining af.
4. Op het precieze moment dat het onzinkbaar gewaande luxeschip kapseisde, bereidde de getalenteerde chef-kok zonder veel poeha de smakelijkste delicatessen.
5. Alle slechteriken werden getraakteerd op een weinig genietbaar spektakel: een niet alleen gewelddadige maar ook nauwelijks spectaculaire sciencefictionfilm.
6. Van gevechts- en testpiloten wordt niet alleen verondersteld dat ze stressbestendig zijn en goed overweg kunnen met risico's, maar ook dat ze met wetenschappelijke apparatuur kunnen omgaan.
7. Duizenden liters stookolie stroomden onlangs uit het wrak van de gezonken Tricolor, nadat een bergingsschip de brandstoftanks had opengereten. Honderden met olie besmeurde vogels, waarvan nog slechts 3 procent leefde, spoelden aan op de stranden van de west- en middenkust. De olievervuiling op de stranden breidde zich dag na dag uit. Ook het Zwin werd bedreigd. Voor de zeldzame vogels en zee-eenden die er overwinteren, betekende zoiets een regelrechte catastrofe.